

කන්තලේ ප්‍රාදේශීය සභාව - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

කන්තලේ ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට කන්තලේ ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන

තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති වීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදු වන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදු වන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදු වන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මගහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප නොවේ.

- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ආයුර්වේද ගබඩා නිකුත් කිරීමේ ලේඛනයට වඩා රු.184,858 ක් ගිණුමේ වැඩිපුර දක්වා තිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි ආයුර්වේද වටිනාකම ගිණුම්වලට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	වෙනස හඳුනාගෙන ගිණුම් නිවැරදි කළ යුතුය.
(ආ) ගන්නලාව ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසන් ශේෂය රු.418,403 ක් වුවද ගිණුමේ රු.16,690 ක් ලෙස පෙන්වා තිබීම නිසා තොග වටිනාකම රු.401,713 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.	නිවැරදි තොග වටිනාකම ගිණුම්වලට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	-එම-
(ඇ) කොම්පොස්ට් අංගනයේ ඉතිරි වැඩ සඳහා ගෙවිය යුතු රු.1,922,896 ක මුදල ගිණුම්වල සටහන් කර නොතිබුණි.	2025 අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීම කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදි කළ යුතුය.
(ඈ) වාහන අංගනයේ ඉදිකිරීමට අදාළව ගෙවිය යුතු හා ලැබිය යුතු මුදල් රු.1,734,519 ක් ණයගැති හා ණයහිමි යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	-එම-
(ඉ) වටිනාකම රු.24,086,581 ක් වූ ඉදිකර තිබූ ගොඩනැගිලිවල වටිනාකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ගිණුම් වලට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	-එම-
(ඊ) ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සභායක ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලැබිය යුතු රු.797,092 ක මුදල ලැබිය යුතු ශේෂයක් ලෙසට ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ගිණුම් වලට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදි කළ යුතුය.
(උ) ස්ථාවර තැන්පත් සඳහා ලැබිය යුතු පොළිය රු.309,558 ක් වුවද එය ගිණුමේ රු.226,560 ක් ලෙස දක්වා තිබීම නිසා ණයගැතියෝ රු.82,998 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	නිවැරදි වටිනාකම ගණනය කර ඉදිරි වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් සකස් කිරීමේදී ගිණුම් වලට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	-එම-

1.6.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගිණුම් විෂයන් 10 ක ගිණුම් අනුව ශේෂය හා උපලේඛනයට අනුව ශේෂය අතර රු.5,872,773 ක නොසැසඳීමක් පැවතුණි.	නිවැරදි වටිනාකම් ඉදිරියට රැගෙන යාමට කටයුතු කරන බව.	වෙනස හඳුනාගෙන නිවැරදි කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණු එකතුව රු.329,731,728 ක් වටිනා ගිණුම් විෂයයන් 07 ක් සඳහා සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවීම නිසා සතුටුදායක ලෙස සත්‍යාපනය කිරීමට නොහැකි විය.	වත්කම් හා වගකීම් ශේෂ 07ක තොරතුරු ඉදිරිපත් නොවීම පිළිබඳ අදාළ විෂයය භාර නිලධාරීන්ව දැනුවත් කර ඇති අතර 2024 අගෝස්තු 01 දිනට පෙර විගණනය විමසුමේ සඳහන් උපලේඛන සකස් කිරීමට හා විෂයය පටයට අදාළ ලේඛන සකස් කර යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් ශේෂයන් සනාථ කරන සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනත			
(i) වගන්තිය 24	සභාව සතු මාර්ග හඳුනාගෙන ඒවා ගැසට් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මාර්ග ඉන්වෙන්ට්‍රියේ අඩුපාඩු හඳුනාගෙන සභාව සතු මාර්ග ගැසට් කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) වගන්තිය 134	බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි දියුණු ප්‍රදේශ කලින් කලට හඳුනාගෙන වරිපනම් බදු අයකළ යුතු වුවද 1980 වර්ෂයට පෙර හඳුනාගත් ප්‍රදේශ සඳහා පමණක් වරිපනම් බදු	2008 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද තක්සේරුවට අනුව 2024 වර්ෂය සඳහා වරිපනම් බදු අයකර ගනු ලැබූ අතර 2025 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලබන තක්සේරුවට	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

	අයකිරීමට කටයුතු කර තිබුණි.	අනුව කොට්ඨාශ 04කට අදාළව අය කර ගෙන යනු ලබන බව.	
(iii) 152 වගන්තිය	තම බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි බැංකු, මූල්‍ය සමාගම්, උකස් ව්‍යාපාර හා නීති උපදේශන වැනි වෘත්තීන් සම්බන්ධයෙන් සමීක්ෂණයක් සිදු කර අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	බැංකු, මූල්‍ය සමාගම්, උකස් ව්‍යාපාර නීති උපදේශක වැනි වෘත්තීන් සම්බන්ධයෙන් සමීක්ෂණයක් සිදු කර බදු අය කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(iv) 153(1) වගන්තිය	ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි සංවර්ධනය නොකළ ඉඩම් හඳුනාගෙන ඒ අනුව බදු අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	සංවර්ධනය නොකළ ඉඩම් හඳුනාගෙන ඒ අනුව බදු අය කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 1989 අප්‍රේල් 17 දිනැති අංක 554/5 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයෙන් පළ කරන ලද 1988 ප්‍රාදේශීය සභා (මූල්‍ය හා පරිපාලන) රීති මාලාව			
(i) 53 වැනි රීතිය	සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි සියළුම ආදායම් ප්‍රභවයන් සම්බන්ධයෙන් වාර්ෂික සමීක්ෂණයක් සිදුකර වාර්තා සකස් කළ යුතු වුවද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	අයවැය ලේඛනයේ සඳහන්ව ඇති බව.	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) 218 වැනි රීතිය	පිරිවැය රු.225,545,244 ක් වූ ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි සෑම වර්ෂයකට වරක් සමීක්ෂණය කර නොතිබුණි.	සමීක්ෂණ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පියවරයන් අනුගමනය කරමින් සමීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) අධිකරණ අමත්‍යාංශයේ ලේකම්ගේ අංක 04/1994 හා 1994 පෙබරවාරි 18	සෑම මාණ්ඩලික නිලධාරියෙකු විසින් වාර්ෂිකව තම වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කළ යුතු	මාණ්ඩලික නිලධාරීන්ගෙන් වාර්ෂිකව වත්කම් බැරකම් ප්‍රකාශ ලබා	අධිකරණ අමත්‍යාංශයේ චක්‍රලේඛය අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

	දිනැති වක්‍රලේඛය 32 වැනි රීතිය	වුවත් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	ගැනීමට ඉදිරි වර්ෂ වලදී කටයුතු කරන බව .
(ඇ)	2018 අංක 19 දරණ විගණන පනතේ 16(2) කොටස	මූල්‍ය වාර්තා සමඟ ඉදිරිපත් කළ යුතු කාර්යසාධන වාර්තාව ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂයේදී මූල්‍ය වාර්තාව සමඟ කටයුතු කළ යුතුය. කාර්යසාධන වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන බව.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ 31 දෙසැම්බර් 2024 .පුනරාවර්ථන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.19,272,266 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්ථන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.10,849,567 ක් විය .

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, තත්‍ය ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභාපතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2024				2023			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම්	බිල්කළ ආදායම්	රැස්කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම්	බිල්කළ ආදායම්	රැස්කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000	රු.000
වරිපනම් බදු	5,275	2,283	1,709	15,276	7,752	3,151	1,547	14,278
කුලී	5,574	18,351	15,561	9,270	28,589	5,946	4,205	6,480
වෙනත් ආදායම්	70	3,368	7,693	512	475	2,259	-	8,205
එකතුව	<u>10,919</u>	<u>24,002</u>	<u>24,963</u>	<u>25,058</u>	<u>36,816</u>	<u>11,356</u>	<u>5,752</u>	<u>28,963</u>

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වර්ෂය අවසානයට කඩකාමර 23 කින් අයවිය යුතු හිඟ කුලිය රු.2,824,194 ක් වූ අතර එයින් රු.1,691,962 ක මුදලක් වසර දෙකට වැඩි කාලයක සිට හිඟව පැවතුණි.	හිඟ සහ වර්ෂයට අයවිය යුතු ශේෂයන් අයකර ගනිමින් පවතින බව.	හිඟ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ) 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 134(අ) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභා ඇතුළත පිහිටුවා වූද ස්ථීර හෝ නිතිපතා ගොවිතැනක් යටතේ වූද එක් එක් ඉඩම් හෙක්ටයාරය මත අක්කර බදු අයකළ යුතු වුවද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	අක්කර බදු අයකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පියවරයන් අනුගමනය කරමින් බදු අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ආදායම් වර්ධනය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) සභා බලප්‍රදේශය තුළ පිහිටි රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලට අයත් දේපළ වෙනුවෙන් අයවිය යුතු එකතුව රු.2,529,800 ක් වූ වරිපනම් අයනොවී පැවතුණි.	රජයේ දෙපාර්තමේන්තු වලින් හිඟ මුදල් අප්‍රමාදව අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	අදාළ දෙපාර්තමේන්තු අමතා හිඟ මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු ය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංගාවන් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුබසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව අනාවරණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 126 වගන්තිය යටතේ ප්‍රධාන කාරණා 28 ක් ඉටු කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවිය යුතුව තිබූ නමුත් 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් කාරණා 05 ක් සඳහා පමණක් අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ගෙන තිබුණි.	කාරණා 05ක් සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ඇති අතර අනෙකුත් කාරණා සඳහාද අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවීමට කටයුතු යෙදීමට අවශ්‍ය පියවරයන් යොදන බව	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
බල ප්‍රදේශයේ සිදු කරන ඉඩම් සංවර්ධන කටයුතු නියාමනය කිරීම සිදු කළ යුතු වුවද එම කාර්යයන් කාර්යක්ෂම අයුරින් සිදු වී නොතිබුණි.	ඉඩම්වල අයිතිය තහවුරු කර ගැනීම ගැටුම් සහගත කාර්යයක් වන බැවින් ඉදිරිපත් වූ අයදුම් පත් ප්‍රමාණය අඩුය. ඉදිරියේදී ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂාවක් සිදුකර ලැබෙන අයදුම්පත් ප්‍රමාණය වැඩිකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ඉඩම් සංවර්ධන කටයුතු කාර්යක්ෂමව නියාමනය කළ යුතුය.

3.3 වෙනත් සංවිධානවලට මුදාහළ සම්පත්

විගණන නිරීක්ෂණය

1987 වසර අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා අනපනතේ 19(XII) වගන්තියට අනුව සභාවට අයත් ඉඩමේ හෝ ගොඩනැගිල්ලේ එක් කොටසක් වසර 03 කට අධික දීර්ඝ කාලීන බදු පදනම මත ලබාදීමේදී පළාත් පාලන කරුණුවලට වගකීම දරණ විෂය භාර ඇමතිතුමාගේ පූර්ව අනුමැතිය ලබාගත යුතුව තිබුණි. නමුත් වසර 20 කට අදාළ දීර්ඝ කාලීන බදු ගිවිසුම් අදාළ විෂයභාර ඇමතිතුමාගේ පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව සිනෝ ලංකා පවර් ජෙනරල් පෞද්ගලික සමාගම සමඟ ඇති කරගෙන සභාවේ ගොඩනැගිල්ලේ වහලය මත සෝලා පවර් සිස්ටම් සවි කිරීමට තීරණය කර තිබුණි.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

කාර්යාලයීය ගොඩනැගිල්ලේ වහලය අලුත්වැඩියා කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය බැවින් සෝලා පවර් සිස්ටම් සවි කිරීමට ගිවිසුම් අත්සන් කර නොමැති බව පළාත් පාලන කොමසාරිස්තුමාගේ උපදෙස් අනුව කටයුතු කර සිදු කර ඇති බව.

නිර්දේශය

ආදායම් උපයාගත හැකි ආකාරයට ගිවිසුම් සංශෝධනය කර නීති උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) සභාවේ අනුමත සේවක මණ්ඩලය හා තරා සේවක සංඛ්‍යාව සලකා බැලීමේදී තනතුරු 12 ක පුරප්පාඩු 25 ක් පවතින බව අනාවරණය විය. මෙම පුරප්පාඩු කඩිනමින් පිරවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.

(ආ) මුදල් රෙගුලාසි 880 හා නැගෙනහිර පළාත් මූල්‍ය චක්‍රලේඛ PT/03/2021 අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ සේවයේ නියුතු ඇප තැබිය යුතු නිලධාරීන්/සේවකයින් 20 දෙනෙකුගෙන් නියමිත පරිදි ඇප ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) සේවය අතහැර ගිය සේවකයින් 03 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු.411,664 ක මුදල වසර 05 කට වැඩි කාලයක සිට අයනොවී පැවතුණි.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

දින 180 පත්වීම් මගින් පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු කර ඇත.

මේ වර්ෂයේදී ඇප මුදල් අය කර ගැනීමට කටයුතු සුදානම් කරමින් පවතින බව.

භිග්‍රණය මුදල් අයකර ගැනීම සම්බන්ධව නීති උපදෙස් ලබාගැනීමට කටයුතු කරන බව.

නිර්දේශය

පුරප්පාඩු විධිමත් පරිදි පියවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

පළාත් මූල්‍ය චක්‍රලේඛ අනුව අදාළ නිලධාරීන් ඇප මුදල් තැන්පත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ණය ආපසු අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය

සභාව විසින් අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකයක් ස්ථාපනය කර තිබුණ අතර ප්‍රචර්ථන වර්ෂයේදී අභ්‍යන්තර විගණන වැඩසටහන් හඳුන්වා දී නොතිබුණි එසේම අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්මක් සකස් කොට අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

ඉදිරියේදී අභ්‍යන්තර සැලැස්මක් සකස් කර අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන බව.

නිර්දේශය

අභ්‍යන්තර විගණනය විධිමත් කළ යුතුය.

4.2 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර තිබුණු අයවැය ලේඛනයට අනුව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම් හා වියදම් තර්‍යා ආදායම් හා වියදම් සමඟ සැසඳීමේදී ආදායම් විෂයයන් 06 ක සියයට 21.57 සිට සියයට 90.70 දක්වා පරාසයක විචලනයක් ද වියදම් විෂයයන් 05 ක සියයට 20.91 සිට සියයට 72.89 ක පරාසයක දක්වාද විචලනයක් නිරීක්ෂණය වූ බැවින් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී පාලන කාරකයක් වශයෙන් යොදාගෙන නොතිබුණි.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

ඉදිරි අයවැය සැකසීමේ දී ඵලදායී පාලන කාරකයන් යොදා ගැනීමට කටයුතු කරන බව.

නිර්දේශය

අයවැය තාත්ත්විකව පිළියෙල කළ යුතුය.

4.3 පාරිසරික ගැටළු

විගණන නිරීක්ෂණය

ජාතික පරිසර පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් වන සතුන් කැලි කසල පාරිභෝජනය කිරීමට මාර්ගයට පැමිණීම හේතුවෙන් මාර්ග අවහිර වීම මත සතුන් මෙන්ම ප්‍රදේශවාසීන්ද ගැටළුකාරී තත්ත්වයකට මුහුණ පා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

කසල විධිමත්ව බැහැර කිරීමේදී අවශ්‍ය පහසුකම් නොමැති වීම නිසා මෙම ගැටළුකාරී තත්ත්වය පැන නැඟී ඇති බැවින් ඉදිරියේදී ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමක් සිදු වීමට නියමිත අතර ඒ තුළින් මනා කසල කළමනාකරණ සැලැස්මක් අනුව කටයුතු සිදු කළ හැකි බව.

නිර්දේශය

කසල බැහැර කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුය.